

Claudia Schreiber

Zoet als zure kersen

De schrijfster van de
internationale bestseller
Emma's geluk

LEESFRAGMENT

Zoet als zure kersen

Over *Zoet als zure kersen*

Bij Annie lopen de dingen altijd al anders dan bij anderen. Maar alsof het gemis van een biologische vader nog niet erg genoeg is, verdwijnt haar grootvader onaangekondigd met zijn jonge minnares naar het buitenland en laat ook haar overspannen moeder haar in de steek. De veertienjarige Annie blijft vlak voor de jaarlijkse oogst alleen achter op de kersenboomgaard van haar familie.

Als de hoogzwangere Paula ten tonele verschijnt, lijken de dingen volledig uit de hand te lopen, maar als zo vaak zet de dappere Annie haar schouders eronder en voorkomt ze een ramp.

Zoet als zure kersen is een tragikomische roman die barst van de levenslust.

Over de auteur

Claudia Schreiber (1958) is het vierde kind in een gezin met vijf kinderen. Haar ouders waren oorspronkelijk fruittelers en hadden later een conservenfabriek. Haar debuutroman *Emma's geluk* werd een internationaal succes, werd verfilmd en bewerkt voor het theater. Sinds 1998 woont en werkt Claudia Schreiber in Keulen.

www.claudiaschreiber.de

De pers over *Zoet als zure kersen*

‘Claudia Schreiber portretteert een sterk en heel bijzonder meisje.’ *Hessisch-Niedersächsische Allgemeine*

‘Het verhaal barst van de vitaliteit. Het is leuk hoe Claudia Schreiber zittend aan het tafelzeil in de boerenkeuken de wereld beschrijft. Ze heeft veel te vertellen over het leven, iets wat veel auteurs vandaag de dag ontbreekt.’ *Kölnische Rundschau*

‘Ontroerend, grappig met onvergetelijke personages.’ *Emotion*

‘Niemand verpakt zijn jeugd op het platteland zo grappig en authentiek als Claudia Schreiber. Een roman die een einde maakt aan valse boerderijromantiek. En de heldin zouden we het liefst onmiddellijk adopteren.’ *Petra*

‘Schreibers roman vertelt op brutale, directe en sobere wijze het verhaal van kinderen die volwassenen problemen op hun schouders moeten dragen en volwassenen die onverantwoordelijk en onbezonnen handelen, wat je eigenlijk alleen van kinderen zou verwachten. Zo zoet zijn de zure kersen dus niet. Ze zijn soms verfrissend zuur. Gelukkig zijn ze nooit bitter en zijn ze vooral voedzaam.’ *Neuen Tag*

Van dezelfde auteur

Emma's geluk

De Orlando-nieuwsbrief

Bij Orlando verschijnen good reads: romans die je leest ter ontspanning, maar waardoor je tegelijkertijd wat leert over de wereld om je heen, over jezelf of over het menselijk gedrag in het algemeen. Boeken waarover je blijft praten. Bijvoorbeeld op onze website www.leescluborlando.nl.

Wil je op de hoogte worden gehouden van de romans van Orlando uitgevers? Meld je dan aan voor de nieuwsbrief via onze website www.orlandouitgevers.nl.

© 2011 Kein & Aber AG Zurich – Berlin.

Nederlandse vertaling © 2012. Orlando uitgevers, een onderdeel van De Arbeiderspers/AW Bruna Uitgevers, Utrecht en Katja Hunfeld-Bekker

Oorspronkelijke titel *Süß wie Schattenmorellen*

Omslagontwerp b'IJ Barbara

Foto omslag © Robert Rizzo/Hollandse Hoogte

Foto auteur © Anita Affentranger

Typografie Pre Press Media Groep, Zeist

Druk- en bindwerk Wilco, Amersfoort

ISBN paperback 978 90 229 6181 0

ISBN e-book 978 90 449 6634 3

NUR 302

www.orlandouitgevers.nl

CLAUDIA SCHREIBER

Zoet als zure kersen

Leesfragment

ORLANDO
uitgevers

ANNIE

Het liefst stond Annie op het hoogste punt van de kersenboomgaard en klom dan nog in een boom om alles goed te kunnen overzien. De boomgaard werd omzoomd door bos en de horizon was een groen lint van eiken, beuken en dennen. De landerijen lagen erbij als bruine of gele tapijttegels en het plafond was blauw met wit. De heggen en struiken leken wel in vorm geknipt, alsof het kasten en commodes waren, en het dichte gras was zo zacht en behaaglijk als een kussen. Dit was haar woonkamer. Hij was ruim genoeg en helemaal op haar afgestemd. In de zomer stonden er zelfs altijd verse bloemen en fruit. Annie vond het hier duizend keer gezelliger dan in het muffe huis waar ze woonde.

Al toen ze klein was had haar moeder haar een trommel voor de buik gebonden, twee stokjes gegeven en haar op pad gestuurd om met veel lawaai de spreeuwen uit de boomgaard te verjagen. Op die manier richtten gedurende de zomer niet alleen de spreeuwen, maar vooral ook het meisje dat zogenaamd op de zenuwen van haar geestelijk afwezige moeder werkte, geen al te grote schade aan.

Ook dit jaar liep Annie lawaai makend over de velden, hoewel ze inmiddels geen kind meer was. Maar dat mocht kennelijk niemand weten. Haar zandkleurige katoenen korte broek werd opgehouden met een elastieken band en had aan de rechterkant een zak met een rits. Annie bewaarde er de dingen in die belangrijk voor haar waren. Een handtas vond ze belachelijk.

Annies donkere haar was weerbarstig dik en werd door haar-

zelf gekortwiekt. Daarom hing er een lange pony voor haar diepzwarte ogen en veegde ze voortdurend plukken haar uit haar gezicht. De uitdrukking op dat gezicht was meestal kritisch, opstandig zelfs, waarbij de mond een beetje openstond. Iemand die Annie niet kende zou zich afvragen of hem een weerwoord of een ongeduldige zucht te wachten stond.

De boomgaard strekte zich zacht glooiend uit over de heuvel, afdalend tot aan de houten schuur aan de beek en daarna weer klimmend tot aan de bosrand. Annie stelde zich graag voor dat de glooiingen grote golven waren en zichzelf een schip met zwarte zeilen dat in de storm helemaal alleen tegen een muur van water vocht. En als het zo heet was als nu, als de lucht bijna stilstond, als de hitte boven het asfalt zinderde, als het zweet bij de mannen van het voorhoofd langs de keel het overhemd in stroomde en het bij de vrouwen onder de borsten bleef staan, als de kudde koeien tegen elkaar aan schurkend onder de bomen een laatste plekje schaduw vonden en de honden wanhopig hijgden met de tong uit hun bek, stelde Annie zich voor dat ze een de hitte trotserende bedoeïen was, hoog op een kameel in plaats van te voet. Een vrouw die de hoge zandbergen in een verre woestijn bedwong, ook al waren het in werkelijkheid niet meer dan verdroogde kleibulten. Of ze bedacht dat zich in de wereld daarbuiten een thriller afspeelde waar zij middenin zat. Waarin duizenden zwarte misdadigers de kersen als ronde buiken van hulpeloze slachtoffers openkliefden en het rode sap op de bladeren en takken spatte. Je kon de gulzigheid van de hongerige dieren zelfs horen. Ze smakten, besmeurden elkaar met kersenbloed en raakten ervan in een roes.

Maar Annie was ze op het spoor. Ze sloop op de rovers af, begon vervolgens zo hard als ze kon op de trommel te slaan en schreeuwde daarbij de longen uit het lijf. Vroeg in de ochtend schrokken de vogels daar nog van op. Ze onderbraken hun rooftocht, vlogen op, verspreidden zich in de lucht, bedachten zich,

gedreven door honger, voegden zich weer bij de zwerm en daalden aan het andere uiteinde van de boomgaard neer in de bomen om verder te eten.

Annie achtervolgde de vogels tot ze precies onder ze stond. Ze zag en hoorde hoe de spreeuwen met hun scherpe snavels in het vruchtvlies pikten, hoe ze slurpten en slikten. Het kersensap druppelde op haar neer, samen met de uitwerpselen van de bladluizen. Uitgerekend honingdauw, noemden ze dat spul. En al die dingen samen versmolten gedurende de dag tot een suikerlaagje op haar huid. Het plakte in haar nek en in het haar, het jeukte in haar gezicht en onder haar oksels. Ze sloeg toe als het de mormels het beste smaakte. Ze maakte een hels kabaal met haar trommel, loeide als een furie. En als de groep opgeschrikt wegvloog, spurte Annie erachteraan. Tijdens die klopjacht sloegen de takken haar in het gezicht en schaafden haar wangen. Annie veegde het zweet, de tranen en het vuil weg met haar onderarm. Op en neer, steeds weer achter de vogels aan, die al vooruit waren gevlogen. Uitzichtloos, telkens opnieuw, heen en weer.

Helaas raakten de spreeuwen gewend aan het lawaai en moest Annie harder trommelen en indringender gillen om de veelvraaten nog te laten schrikken. En dan, in de hitte van de middag, verdwenen ze opeens om te gaan uitbuiken in de toppen van het koelere bos. Als op commando. Dat was het moment dat Annie zich ging wassen in de beek en uitgeput ging uitrusten in de schaduw van de houten schuur. Dan had ze eindelijk even pauze. Ze was zo'n dag tenslotte al zes uur op pad.

Tegen de buitenmuur van de schuur stond een oud ijzeren bed met springveren, met daarbovenop een schuimstoffen matras met veel vers hooi. Daar ging Annie op liggen en at haar boterhammen met worst. Ze las een paar minuten de krant en viel in slaap.

Bijna iedereen heeft wel een geur uit zijn jeugd. De geur van vers brood bij het ontbijt of die van het roestige metaal van

schommels op de speelplaats. Het kan ook de lucht van teer zijn als je bent opgegroeid in de stad, die van met azijnwater geschrobde trappenhuisen of die van muffige zolders waar je oude schatten vond of je de duiven van je grootvader mocht voeren.

Annies herinnering aan haar thuis, haar lievelingsgeur, zou altijd dit kruidige hooi blijven, verbrand in de zon, een mengsel van gras, klaver, veldzuring, kamille en een beetje munt. Hier scheen de zon voortdurend, zoals stadslui het graag wilden tijdens hun duurbetaalde vakantie. Annie kreeg het gratis en voor niks. Witte wolken trokken langs de lichtblauwe hemel. En Annie kon altijd genieten van de koele beek, met blote voeten de glibberig zachte oevergrond voelen.

Als de vogels terugkeerden, werkte Annie verder tot de spreuwen zich opmaakten voor de nacht.

De boomgaard lag drie kilometer van het huis van de familie af. Annie woonde met haar moeder en haar grootvader aan de voor toeristen bedachte zogenaamde Märchenstraße in een ten behoeve van diezelfde toeristen gerenoveerd vakwerkhuis. Het enige vertier in het dorp bestond uit de brandweer, die nooit een brand maar vooral de dorst van de heren bluste, en een stokstijf gymclubje voor dames dat elk jaar een dorpsfeest organiseerde, het feestelijke hoogtepunt van het jaar en de onbenulligheid ten top. Zowel hier als in de buurdorpen stonden middeleeuwse huizen in zwart-wit vakwerk langs met basalt geplaveide straatjes, mooie smalle gevangenistorens als uit een decor van *Rapunzel* en in het nabijgelegen bos een betoverd kasteeltje waarin Doornroosje lang geleden zou kunnen hebben gewoond en geslapen.

Het dorp in het noorden van de deelstaat Hessen werd al in de negende eeuw na Christus genoemd in kloosteroorkonden. Annie vroeg zich af waarom er uitgerekend van haar dorp in al die tijd nooit iets was geworden. Berlijn was veel later ontstaan en had het tot hoofdstad geschopt.

Een ongewoon brede asfaltweg leidde naar de boomgaard.

Onder de papiercontainer bij de kruising naar die weg lag regelmatig de krant van de dag ervoor, beschut tegen de regen, keurig netjes opgevouwen, alle pagina's in de juiste volgorde. De dorpsapotheker legde de krant daar altijd neer zodat Annie hem kon lezen. Eigenlijk had de veldweg een verbindingsweg door een industriegebied moeten worden, maar behalve een paar vossen had zich niemand aan de weg gevestigd, om van bedrijven maar te zwijgen. Dure, op zonne-energie werkende lantaarnpalen stonden bij verlaten percelen waarvan Annies grootvader bitter beweerde dat hij daarvoor persoonlijk met zijn belastingcenten had betaald, voor dat totale niks.

‘Weet je wat ik ben?’ mopperde hij, en hij nam een slok bier uit de fles. ‘Sponsor van de Bondsrepubliek, dat ben ik. Zo is het. En niemand vraagt of ik dat allemaal wel wil betalen.’

‘Betalen wij nog belasting, dan?’ vroeg Annie, die precies wist hoe belabberd ze ervoor stonden.

En dan zweeg opa.

De zaken stonden er niet goed voor. Of de oogst viel tegen, of de prijzen voor fruit waren slecht. Al jaren lieten veel boeren het fruit maar in de bomen hangen en bederven, omdat het niet meer loonde het voor veel geld te laten plukken. De zure kersen uit het oosten waren goedkoper, plaatselijke boomgaarden werden gerooid, men probeerde in de regio de fruitteelt te vergeten. Dat had zijn sporen nagelaten in de familie. Annies moeder was inmiddels zichtbaar moedeloos.

De ophef over de naam van haar moeder begon als je hem noemde: Nette-Marie.

‘De nette Marie?’ vroegen nieuwe burens geamuseerd.

‘Nee!’ blafte de helemaal niet zo nette Marie dan spinnijdig, omdat ze het zat was die grap dagelijks te horen. ‘Waarom heb je mij zo genoemd?’ had ze opa ooit gevraagd.

‘Omdat het in Noorwegen destijds zo mooi was,’ had opa verzucht. En er verbitterd aan toegevoegd: ‘Niemand kon toen

bevroeden dat je het tegendeel van je naam zou worden als je groter werd.’

De pesterijen tussen haar twee opvoeders konden Annies humeur niet bederven. Het goede leven begon voor haar met de bloei van de kers en eindigde met de herfstvuren. Daartussen werd ze elke ochtend vroeg wakker en dacht maar één woord: zomer. Bliksemsnel schoot ze een onderbroek, korte broek, hemd en sandalen aan en dan was ze al buiten. Ze liep nog steeds vaak met ontbloot bovenlijf door de boomgaard. Er viel immers niets te verhullen. Ze trok hoogstens een verwassen T-shirt aan als het wat waaide.

Vijftienhonderd bomen stonden in dertien lange rijen. Eromheen hoog prikkeldraad. Hier zwoegde Annie in de zomer. In de winter rustte ze uit, net als de bomen. Laatstgenoemde buiten in de vrieskou, Annie binnen op de bank onder een wollen deken. Net als haar opa in zijn ligstoel, mopperend, alsof zaniken bij het ritme van het leven hoorde, zoiets als tandenpoetsen.

‘Wat een rotleven hebben we hier op het land.’

Dat herhaalde hij minstens eens per week.

En dan keek Annie hem aan en zei sussend: ‘We mogen niet klagen, toch?’

‘Een boer is nooit tevreden, ook al is hij het. Knoop dat nou maar eens in je oren,’ antwoordde haar grootvader.

‘Ik ben geen boer. Ik zit op school.’

Daarop maakte opa een wegwerpgebaar. Hij duldde geen tegenspraak.

‘Je werkt meer op het land dan je op school zit. Zeuren is bij ons soort mensen een omgangsvorm. Het hoort gewoon zo. De strijd om een goede oogst is die van de mens met de natuur,’ zei hij hoogdravend. ‘Net als de bomen en de aarde hebben wij mensen een lange winterrust nodig.’

‘Ik vecht niet tegen de natuur.’

Grootvader grijsde.

‘Hoe vaak moet ik je het nog zeggen? Je moet ontspannen zo vaak als je kunt. Zorg alleen dat je er een ingewikkelde reden voor hebt.’

Sinds een jaar schoot Annie op de vogels met een luchtbuks. Ze hing de lijkjes op aan de takken om de andere vreters af te schrikken. Maar die waren daarvan net zomin onder de indruk als van het getrommel en geschreeuw. Annies moeder had daarom onlangs het wapenarsenaal ter bestrijding van de spreeuwen uitgebreid en een heus geweer gekocht, een Browning met een dikke loop. Hij zag er zo echt uit dat je er een bank mee had kunnen beroven.

Nette waarschuwde haar dochter.

‘Je moet naar boven richten en de seinraketten de hemel in schieten, begrepen?’

‘Gesnopen.’

In het begin schoot Annie inderdaad nog de lucht in, zoals haar was opgedragen. Maar de brutale spreeuwen veerden alleen even op en vraten dan meteen door. Toen Annie het daarna een keer horizontaal probeerde en de raketten zigzag over de boomtoppen floten, maakten ze een afgrijselijk, huilend geluid en jaagden ze zowaar een paar gevoelige vogels op. Helaas maakte haar opa uitgerekend tijdens die schietoefening met de stokoude burgemeester en de opa van de bakker een ommetje door de boomgaard.

Grootvader bleef verbluft staan. Zijn twee bejaarde vrienden lieten zich onmiddellijk vallen en bleven tijdens de beschieting plat in het onkruid liggen, met hun armen beschermend op het hoofd. Nog dagen later liepen de rillingen over hun rug als ze aan het voorval dachten, dat zeer herinnerde aan een tijd dat ze vaak in dekking hadden moeten gaan. En ze vervloekten dat vermaleddigde jong, een pak slaag zou ze moeten krijgen, ze hadden wel dood kunnen zijn.

Daarna verschenen ze nooit meer onaangekondigd in de boomgaard.

Opa legde Annie uit dat de schoten in de oren van zijn twee oude stamtafelvrienden hadden gefloten en gesisst als artillerievuur. Sindsdien wist Annie hoe de Tweede Wereldoorlog moest hebben geklonken en ze beloofde dat ze in de toekomst rekening zou houden met soldaten in ruste.

Maar haar opa zei: 'Niets ervan! Wie weet wat die twee van vroeger nog op hun kerfstok hebben. Schrikken mag best een keer. Beter laat dan nooit.' En hij voegde er even later grijnzend aan toe: 'Die lui van de TÜV mag je ook best laten schrikken als ze hier rondlopen. Niet raken, hoor, alleen de stuipen op het lijf jagen. En vergeet die van de belastingdienst niet, als ze zich überhaupt nog naar buiten wagen, die astmatische huismussen.'

De oudjes hadden kersen geproefd. Dat mochten ze, omdat ze opa's vrienden waren en het maar om een paar kersen ging. Maar als opa of Nette het niet goedvond dat er werd geplukt, was het natuurlijk verboden. In de zomer waren daarom in de boomgaard niet alleen de spreuwen Annies vijand, ook anderen waren op het dievenpad. Wandelaars mochten gerust een keer over het prikkeldraad heen naar een kers grijpen. Daar had niemand iets op tegen. Maar er waren ook mensen die met emmers of grote manden kwamen, over het hek klommen, kersen plukten en dan zonder te betalen weg wilden gaan. Dan sloop Annie op hen af, verstopte zich, haalde zo stil mogelijk adem en wachtte. Ondertussen vraten de spreuwen als gekken, maar ja, wat moest ze? Je kon onmogelijk tegelijkertijd lawaaiig en stil zijn.

Ze sprong pas tevoorschijn op het moment dat de dieven ervandoor wilden. Dan rende Annie op ze af en schreeuwde het uit. Altijd schreeuwen, nooit normaal praten. Dat was haar manier met volwassenen. En dan schrokken de mensen zich dood, als ze zo plotseling tevoorschijn sprong, een meisje van wie het halfnaakte lijf onder het bloed leek te zitten. Ze zetten het op een

lopen zonder hun oogst. Die nam Annie mee naar huis met de bewering dat ze de kersen zelf had geplukt. Daar kreeg ze van Nette wat geld voor. Zakendoen, noemde Annie dat.

Maar er waren ook mensen die niet op de vlucht sloegen, die zich schaamden en hun excuses aanboden. Als Annie dan volhardend zweeg, haar borst stoer vooruit, vroegen de vreemdelingen bedremmeld of ze de kersen misschien mochten betalen. Dat was het moment waarop Annie slechts hoefde te knikken. Ze hield haar hand op, nam het geld in ontvangst en verzweeg thuis wat er was gebeurd en wat ze had gevangen. Ook een vorm van zakendoen.

Deze zomer, vlak voor Annies veertiende verjaardag, kwam er opeens een groep jongeren op brommers door de korenvelden gereden. Ze kwamen niet uit het dorp, maar van de andere kant en ze hadden geen manden of emmers bij zich. Het waren rotjongens, dat wist Annie meteen. Ze herkende in de groep Fritzi, eigenlijk haar enige vriendin. Fritzi was altijd van de partij als er iets te beleven viel en ze was altijd omgeven door een groep. En ja hoor, de jongeren bestormden het prikkeldraad, trokken halfrijpe kersen van de bomen en smeten ze onder luid kabaal op de grond. Ze klommen ook op dorre takken en sprongen er net zo lang op rond tot ze afbraken.

Annie schuimde van woede. Het liefst zou ze de indringers uit de bomen hebben geschoten. In plaats daarvan rende ze er briesend op af.

Al jaren werd hier aan de rand van de boomgaard mest bewaard, een enorme berg kippenstront. Annie was het helemaal vergeten en de bult was overwoekerd met onkruid. Te laat voelde ze hoe er onder haar voeten een dunne korst knapte en ze in een taaie brei wegzakte. Ze verloor haar evenwicht en viel voorover. Wanhopig vloekend probeerde ze overeind te krabbelen. Ze zat helemaal onder de poep. Hier zouden de mensen in het dorp nog jaren grappen over maken, was het enige wat haar door het hoofd

schoot. Ze beleefden verder nooit iets in hun armzalige levens en hun slecht betaalde banen. Ze zouden het doorvertellen in de smakeloze disco's en op hun dijen kletsen in de feesttenten bij elk saai dorpsfeest. Zelfs langs het veld van hun ondermaatse voetbalvereniging zouden ze blijven herhalen wat ze hier en nu hadden gezien.

Het verhaal zou eeuwig de ronde doen. Annie wist het en voelde zich ellendig. Ze zouden er niet eens voor terugschrikken in gouden letters KIPPENSTRONT op haar grafsteen te beitelten, huiverde ze terwijl ze probeerde zich te bevrijden uit de zuigende massa. Alles stonk verschrikkelijk en was plakkerig. Ze haalde adem door haar mond en hoopte dat het dan beter werd, maar ze moest kokhalzen van walging en viel bijna flauw.

Gelukkig sprak Fritzi een kort machtwoord en verdween bijna de hele groep met knetterende motoren.

Stilte.

Slechts één jongen was op een afstandje blijven staan. Achter op zijn brommer lag een tweede helm. Die van Fritzi, waarschijnlijk.

'Shitstront,' zei ze medelijdend.

'Wee je gebeente als je lacht!'

'Ik lach niet.'

'Je lacht wel!'

'Echt niet.'

Annie had er een hekel aan uitgelachen te worden.

'Ik kan je tanden zien. Je lacht.'

'M'n tanden? Ik laat ze drogen.'

'Zijn je tanden dan nat?'

'Anders slis ik zo.'

Fritzi's bende bleef een paar honderd meter verderop bij de splitsing naar het dorp met jankende motoren staan wachten op de achtergebleven vriendin. Het was net of ze haar riepen met hun motoren.

Annie leed niet alleen onder de smurrie die haar bedekte, maar ook onder het feit dat ze meestal slechts het gezelschap van bomen en spreeuwen had en geen motor om te laten janken.

Fritzi wees naar de druipende kippenmest.

‘En verder?’ vroeg ze.

‘Rot op!’

Dat deed Fritzi. Ze zette haar helm op, sprong bij de jongen achterop en reed weg.

Zo snel ze kon kleepte Annie zich uit. Ze hield alleen vanwege de welig tierende distels haar sandalen aan en rende naakt door de boomgaard op zoek naar water. Bij elke stap sopten haar voeten in de kippenmest. Het was afschuwelijk. De stank maakte van het eenzame meisje een leproos met wie echt helemaal niemand iets te maken wilde hebben.

Annie bereikte de beek en boende zich vloekend en huilend tot haar huid er rood van werd. Ze legde haar gewassen sandalen in de zon, liet zich op het bed bij de schuur vallen, woelde met haar naakte lijf in het hooi, huilde stil, haalde een paar keer diep adem, werd langzaam rustig en viel uiteindelijk uitgeput in slaap.

WINDBESTUIVING

Het huis waar ze met z'n drieën in woonden was al generaties lang in het bezit van de familie. Op de begane grond had je de keuken en een ruime woonkamer met een kachel. Op de eerste verdieping had ieder een kamer met houten vloer. Aan de rustige straatkant lag een groentetuin en achter het huis een binnenplaats met mos tussen de stenen. Naast het keukenraam stonden gele rozen.

Tijdens een herfstoefening van het leger een aantal jaar geleden had Annie een camouflagenet gescoord. Ze had het boven haar bed opgehangen en op die manier een heerlijk beschermd hol gecreëerd. Op het net had zich in de loop van de tijd een dikke laag stof verzameld. Als Annie af en toe van onder tegen het net tikte, dwarrelden er donzige vlokken op haar neer als sneeuw. Een wintersprookje.

Nette had voor deze vorm van bescherming en romantiek geen enkel begrip.

‘Leg die gore troep alsjeblieft bij het vuil!’

‘Het is geen troep. Ik ben voor de NATO,’ antwoordde Annie recalcitrant. Ze wist precies hoe ze haar moeder op de kast kreeg.

‘Wat weet jij nou van de NATO?’

Annie onderdrukte een grijns.

‘De NATO zorgt voor vrede.’

‘Ben je wel goed bij je hoofd? Vrede? Die gewapende bende!’ vloekte Nette, en ze stevende de kamer uit terwijl ze riep: ‘En dat heb ik opgevoed!’

Midden in de groentetuin stond de enige zoete kersenboom. Als haar moeder in de zomer in die boom op een tak zoete kersen zat te snoepen, verstopt tussen de bladeren, leek ze eindelijk even blij. Dan straalde ze als een bruid, vond Annie. Zonder sluier en zonder boeket, zonder jurk en zonder bruidegom, natuurlijk, dus eigenlijk helemaal niet als een bruid, maar toch. Annie had een foto waar ze graag naar keek. Nette glimlachend in die boom. Eigenlijk had de familie beter voor zoete kersen kunnen kiezen dan voor de zure variant. Dan was het leven van Nette zwierig en rijk geweest. De kiloprijs van zoete kersen was op de markt fantastisch. Maar daarvoor was het nu te laat. Bomen schieten per slot van rekening niet als paddenstoelen uit de grond. En zij hadden helaas de verkeerde, zure soort aangeplant.

In het huis liet het behang los aan de naden, voor de ramen hingen gordijnen uit de jaren zestig met vergeelde stores die eruitzagen als vliegengaas. De gehavende bruine keukenkastjes hingen scheef en de kranen in de groenbetegelde badkamer kreeg je niet open. Of ze zaten los, of ze druppelden.

Hoewel deze troosteloosheid haar al lang omringde, kon Nette het verdragen als ze verliefd was. Daarom werd ze vaak verliefd. En daarbij maakte het eigenlijk niet uit op wie.

Een tijdje geleden was een groep aantrekkelijke wetenschappers in het dorp neergestreken om een opvallende glooiing in het landschap nader te onderzoeken. Tijdens een bijeenkomst legden ze de omwonenden uit dat een dergelijke schotelvorm geologisch alleen aan de kust voorkwam, of bij meren, maar hier hadden ze een komvormige laagte van grote omvang geïdentificeerd die geologen in vaktaal ‘depressie’ noemden.

‘Serieus?’ vroeg opa. ‘We liggen in een depressieve laagte?’

‘Ik heb altijd wel geweten dat er hier iets niet in orde is met de stemming,’ merkte Nette droogjes op.

Een blonde geoloog moest een beetje te hard lachen om Nettes opmerking en kwam niet lang daarna een tijdje bij hen loge-

ren. In bijna elk huishouden in het dorp werd een wetenschapper ondergebracht, omdat er geen pension was en het enige acceptabele hotel in de stad lag. Kost en inwoning was voor de dorpsbewoners een goede bron van inkomsten. De eigen kinderen werden uit hun kamers verbannen naar de hooizolder en de wetenschappers sliepen in te korte bedden, maar werden wel verwend met lekker eten. Ze kwamen in een paar weken flink aan.

Nette bracht de geoloog onder in haar eigen kamer. Ze slaagde erin binnen een dag alles schoon te maken en op te ruimen wat er al weken, maanden had rondgeslingerd, verrotte of verstoffte. Ze poetste niet alleen het meubilair, maar ook zichzelf helemaal op. Opeens was haar haar gewassen, had ze een gestreken bloes aan en zelfs een rok met een bloemetjesmotief. Niemand wist waar ze die vandaan getoverd had.

‘Hing dat niet ooit voor het keukenraam?’ ginnegapte haar vader.

Nette legde de geoloog de regels van het huis uit.

‘Voorwaarde bij ons is dat u snijbonen eet. Wij eten bijna elke dag snijbonen.’

‘Bijna elke dag?’

‘Snijbonen zonder draden.’

‘Geweldig,’ grijnsde de geoloog.

Opa nam zijn dochter geamuseerd op en kon het niet laten haar te plagen.

‘Je hebt zelfs nieuwe schoenen.’

Nettes ijskoude blik verried dat ze hem iets aandeed als hij bleef pesten.

De tijd met de vreemdeling in huis ging de familiegeschiedenis in als ‘de goede geologenweken’. Nette neuriede voor zich uit, scheerde opeens haar hele lijf, poederde elke rimpel en bestudeerde moeilijk te begrijpen artikelen over geomorfologie. Als ze wilde, kon ze heel aardig zijn. Ze moest het alleen willen.

‘Hoe komt het dat jullie zoveel bonen hebben?’ vroeg de geo-

loog na tien dagen snijbonen verbaasd bij het avondeten. Annie en opa zwegen beschaamd.

Nette schonk eerst maar eens een borrel voor zichzelf in. Het antwoord op de vraag van de geoloog was zonder drank moeilijk te verteren. Haar carrière werd gekenmerkt door nogal wat rampen, maar het bonenverhaal was van een ander kaliber en had het menu van de familie blijvend beïnvloed.

‘Twee jaar geleden had ik de halve oogst verkocht aan een handelaar uit Frankfurt. Hij bood een goede prijs. Dat alleen al had me wantrouwig moeten maken. Hij haalde de kersen zelf op en beloofde snel te zullen betalen. Maar dat gebeurde niet. Twee weken later ben ik naar hem toe gegaan, wilde zien wat er nog te redden viel, iets te ruilen opsnorren. De man ging op mijn aanbod in. Hij was bijna failliet. En hij gaf me het laatste mee wat hij had voor de schuldeisers kwamen.’

De geoloog vermoedde het al: ‘Bonen.’

‘Een vrachtwagen vol blikjes. Zoete witte perziken zaten er ook bij. Een derde. Smaken heerlijk. De rest is groente,’ zei Annie.

Nette zuchtte diep. Ze wilde niet opnieuw worden overmand door oud zeer.

‘Ik dacht dat ik het spul wel ergens kon verkopen. Maar het probleem is dat er geen etiketten op de blikjes zitten. Dus geen houdbaarheidsdatum. En je weet nooit precies wat erin zit. Je kunt ze schudden en luisteren, je kunt pendelen of bidden, en toch weet je het nooit. Groente en fruit klinken precies hetzelfde. Het is om wanhopig van te worden. Wie een blikje openmaakt en geluk heeft, krijgt witte perziken. En anders is het bonen eten. Want wat open is, moet natuurlijk wel opgegeten worden.’

De geoloog begreep het.

‘Tot nu toe geen geluk, dus.’

‘Denk je dat we ze zouden kunnen röntgenen of op een andere manier onderzoeken?’

De geoloog schudde zijn hoofd.

‘Te duur en te schadelijk. Hebben jullie ze al eens gewogen?’

‘Ze wegen allemaal hetzelfde. We hebben nog genoeg voor de komende vijf jaar. We doen ze inmiddels cadeau. Alle vrienden en kennissen krijgen er een paar voor hun verjaardag, op hun bruiloft of met de kerst. We worden daarom al niet meer uitgenodigd. Annie krijgt ze voor de kerst mee naar school voor de tombola. Wie een blikje trekt, heeft verloren.’

Nette nam de geoloog mee naar de kelder, waar de blikjes in dozen van 48 stuks in twee van de in totaal vier kelderruimten tot aan het plafond torenden.

‘We mogen blij zijn dat we iets te eten hebben.’

‘Precies,’ zei de man. Hij legde een arm om Nettes taille en trok haar naar zich toe. ‘Ze smaken toch prima.’

Een paar dagen later nam Nette Annie mee naar de stad. Dat gebeurde bijna nooit, maar ze had zo’n goed humeur dankzij de geoloog. Annie moest en zou haar eerste beha krijgen, al was daar fysiek gezien geen aanleiding voor.

‘Waarom moet ik een beha?’ vroeg Annie wantrouwig, omdat ze wist hoe snel het goede humeur van haar moeder kon omslaan.

‘Gewoon voor de lol,’ antwoordde die.

‘Welke lol?’

‘Nou, de vreugde dat je binnenkort een vrouw wordt. Misschien ontmoet je ooit ook een geoloog.’

‘En voor zo’n ontmoeting heb je ondergoed nodig?’

‘Precies!’

‘Ook al zit er niks in je beha?’

‘Maak je maar geen zorgen.’

‘Waarom word je zo blij van een vreemde man en niet van opa of van mij?’

‘Dat is toch iets heel anders.’

‘Wat is daar anders aan?’ Annie gaf niet op.

Haar moeder keek haar aan en dacht na.

‘Je hele lijf kriebelt. Het voelt alsof je veel geld hebt verdiend. De nabijheid van een vreemd lijf, de geur. Je doet dingen die je anders nooit doet.’

‘Dus is de seks beter dan ik?’

‘Beter dan jij? Onzin. Het is gewoon anders. Je zult het wel merken als het zover is.’

Vlak bij de lingeriewinkel liet Nette zich verleiden door een kruiperige waarzegster, die aan haar mouw plukte en zei: ‘Jij hebben goede ogen, heel goede ogen. Verdriet zit er ook in. Kom, we gaan daarlangs, je hebt niet veel geluk gehad. Op voorhoofd is zeven. Alles komen goed. Wat is twintig euro voor ziel als troost?’

‘Heb je echt al een beha nodig?’ vroeg Nette aan haar dochter.

‘Ja, wiens idee was het nou!’

Nette betaalde de waarzegster gretig.

‘Jij worden 87,’ loog de vrouw ongenueerd. ‘Aardig en vriendelijk is de man, menen het goed. Niks van hier, komen van ver. Nog een kind komen in de huis.’

Op de terugweg in de auto zwegen Annie en Nette. Annie keek uit het raampje en verlangde naar van alles voor twintig euro. Ze zou graag een keer een vlieger hebben gehad. Een echte boezem was ook niet mis, zelfs die kon je kopen. Kostte wel meer. Waarom had ze eigenlijk geen borsten, vroeg ze zich af. En wanneer zou bij haar beginnen wat bij andere meisjes van haar leeftijd begon?

Nette dagdroomde op haar beurt dat alles anders zou zijn dan ze tot nu toe had vermoed. Helemaal anders! Een relatie, misschien een oprecht huwelijk, nog een kind, zelfs! Ze was nog niet te oud om opnieuw te beginnen.

De geologen verlieten het dorp na precies zeven weken, zoals voorspeld. Nettes jonge minnaar maakte daarna in een laatste telefoongesprek duidelijk dat hij al getrouwd was, drie eigen kin-

deren had die zo zoet waren als perziken en dat hij nooit zou terugkeren naar Nettes zachte boontjes. Vanaf dat moment had ze een nog slechter humeur dan daarvoor.

‘De waarzegster heeft gelogen,’ zei Annie laconiek.

‘Kop dicht!’

‘Voor zulke shit heb jij geld over?’ Opa gooide olie op het vuur.

Nette verborg haar gezicht in haar handen en huilde aan de keukentafel.

Dat kon de oude man ook weer niet aanzien. Hij wilde zijn dochter troosten.

‘Niet alle kersen kennen de gelukkige liefde,’ filosofeerde hij. ‘Lieflijke bijtjes bevruchten de bloesem van de zoete kers met hun donzige kontjes. Daarom zijn die kersen zo zoet. Bij de zure kers is het voldoende als een flinke bries het zaad door de takken blaast. Geen wonder dat tochtige liefde je zo zuur maakt.’

Om zijn woorden kracht bij te zetten aaide hij zijn dochter zelfs over het haar.

Dat Nette geen zoete kers was maar een zure, was een legende. Ze verzekerde iedereen die het wilde horen, of niet, dat de fruittelende familie net als de eigen bomen werd bestoven door de wind. Die manier van voortplanting was bij hen thuis gebruikelijk. Haar dochter zou zonder tussenkomst van een biologische vader zijn ontstaan. En dat had Annie ooit uitgelegd willen hebben door haar moeder.

‘Je beweert toch niet serieus dat mijn vader de wind is?’

‘Hoezo niet? Er zijn heel veel mensen bij wie het zo is gegaan. Iedereen kent de maagd Maria. Over de anderen wordt gewoon niet zo vaak gepraat. Het wordt tijd dat je erover hoort.’

‘Dat mijn moeder maagd is!’ joelde Annie spottend.

Ze wilde absoluut niet weten op welke manier er mannelijk zaad aan de bloesem van haar moeder was blijven plakken. Dacht ze heel zeker te weten, althans. Ze was ooit op natuurlijke wijze

ontstaan, dat stond vast. Maar een echte vader was een man die aanwezig was. En bij ons thuis is er geen sterke schouder waarop je kunt uithuilen, behalve die van opa, zei ze tegen zichzelf. Ik krijg ook niets cadeau, dus heb ik geen vader. Maar een normale bevruchting zal er vast zijn geweest.

‘Wie was het? Waar is het gebeurd?’

‘Einde onderwerp,’ vond Nette.

Annie wees naar haar voorhoofd.

‘Ja, kappen met die windbestuiving!’

Vanwege haar werk in de zomer en de luie winters op de bank was Annie altijd offline. Haar opa had wel een computer, maar die mocht ze niet gebruiken. Ze had ook geen mobiele telefoon.

‘Jij bent echt van gisteren,’ had Fritzi tegen Annie gezegd.

Vooral Annies kleren vonden haar leeftijdgenoten stom.

‘Jij hebt echt geen stijl.’

‘Wij hebben geen geld.’

‘Moet je ook ritselen, dombo.’

Wat Fritzi ritselen noemde, en wat ze dus had gejat, droeg ze. Sinds vorige week had ze bijvoorbeeld een strakke witte broek met de rits opzij aan, een laag uitgesneden lila topje dat boven de navel eindigde, een zilveren riem met een enorme gesp, een zonnebril met strasstenen, een dikke laag make-up met rouge van haar ogen tot haar hals en zilverkleurige pumps.

Annies opa beweerde gemeen dat Fritzi haar uiterlijk zo benadrukte omdat ze innerlijk niet zoveel te bieden had. Haar IQ kon je met een koortsthermometer meten, beweerde hij. En inderdaad zat daar wel iets in, want het verhaal met het ijs, inmiddels alweer een paar jaar geleden, was beroemd geworden. En dat ging zo.

Fritzi’s oma droeg de sleutels voor de vriezer altijd aan haar broekriem, maar was op een gegeven moment vergeten af te sluiten. Daar had Fritzi gretig gebruik van gemaakt. Ze at niet alleen ijs tot ze er misselijk van werd, ze weigerde ook haar buit te delen

met Annie of haar eigen vriendenbende, die destijds nog op fiet-
sen en stepjes rondzwierf en nog niet op brommers. Ze greep een
hele doos vol ijsjes, liep ermee naar de tuin, groef een gat en
zette de doos erin. Midden in de zomer.

Annie had haar vriendin aangekeken en gevraagd: ‘Fritzi, wat
doe je?’

‘Rot op, man!’

‘Fritzi, de grond is warm. Het ijs smelt. Je ziet het nooit meer
terug.’

‘Als het weg is, sla ik je kop tot moes.’

‘Je moet het meteen eten, anders is het weg. Ik help je wel.’

Fritzi was altijd al een mens van daden geweest, meer dan van
woorden. Ze had een paar stenen opgeraapt en naar Annie ge-
gooid. Ze was niet van plan om te delen.

Na een week had Fritzi weer eens zin in ijs, groef de doos uit,
maar vond slechts papier en karton. Natuurlijk ging ze onmid-
dellijk op zoek naar de enige ooggetuige van de ingraving, want
die moest dood.

‘Je hebt mijn ijs opgevreten!’ had ze geschreeuwd, en Annie
was haar leven wekenlang niet zeker geweest.

Fritzi was de baas in het dorp. Annie kon blij zijn dat ze ken-
nelijk een speciale status bij haar had. Een halfjaar geleden had
Fritzi de vinger van een jongen uit de tweede klas van de mid-
delbare school gebroken omdat hij haar vier euro schuldig was.
Maar bij Annie was het anders.

‘Doe Annie iets en ik sla je verrot. Ze is mijn vriendin.’

‘Waarom uitgerekend die?’ vroegen de brommerjongens.

‘Omdat er verder geen meisjes zijn in dit kutdorp, daarom.’

Wat Annie allemaal dacht, interesseerde Fritzi niet. En zo was
het andersom ook. Annie kende geen bands, geen sterren, geen
soaps, geen shows. Ze wist niets van mode en ze had geen geld.
Ze was een relict uit een tijd dat acteurs nog op planken stonden
en muziek op instrumenten werd gespeeld.